

ΠΕΡΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

1 Πρῶτον δεῖ θέσθαι τί ὄνομα καὶ τί ῥῆμα, ἔπειτα τί ἐστὶν ἀπόφασις καὶ κατάφασις καὶ ἀπόφανσις καὶ λόγος.

Ἔστι μὲν οὖν τὰ ἐν τῇ φωνῇ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ παθημάτων σύμβολα, καὶ τὰ γραφόμενα τῶν ἐν τῇ φωνῇ. καὶ ὡσπερ οὐδὲ γράμματα πᾶσι τὰ αὐτά, οὐδὲ φωναὶ αἱ αὐταί. ὧν μέντοι ταῦτα σημεῖα πρώτων, ταῦτα πᾶσι παθήματα τῆς ψυχῆς, καὶ ὧν ταῦτα ὁμοιώματα πράγματα ἤδη ταῦτα. περὶ μὲν οὖν τούτων εἴρηται ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς, — ἄλλης γὰρ πραγματείας — ἔστι δὲ, ὡσπερ ἐν τῇ ψυχῇ ὅτε μὲν νόημα ἄνευ τοῦ ἀληθεύειν ἢ ψεύδεσθαι ὅτε δὲ ἤδη ᾧ ἀνάγκη τούτων ὑπάρχειν θάτερον, οὕτω καὶ ἐν τῇ φωνῇ περὶ γὰρ σύνθεσιν καὶ διαίρεσιν ἐστὶ τὸ ψεῦδος τε καὶ τὸ ἀληθές. τὰ μὲν οὖν ὀνόματα αὐτὰ καὶ τὰ ῥήματα ἔοικε τῷ ἄνευ συνθέσεως καὶ διαιρέσεως νοήματι, οἷον τὸ ἄνθρωπος ἢ λευκόν, ὅταν μὴ προστεθῇ τι οὔτε γὰρ ψεῦδος οὔτε ἀληθές. σημεῖον δ' ἐστὶ τοῦδε καὶ γὰρ ὁ τραγέλαφος σημαίνει μὲν τι, οὔπω δὲ ἀληθές ἢ ψεῦδος, ἐὰν μὴ τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι προστεθῇ ἢ ἀπλῶς ἢ κατὰ χρόνον.

2 Ὅνομα μὲν οὖν ἐστὶ φωνὴ σημαντικὴ κατὰ συνθήκην ἄνευ χρόνου, ἥς μηδὲν μέρος ἐστὶ σημαντικὸν κενωρισμένον ἐν γὰρ τῷ Κάλλιππος τὸ ἵππος οὐδὲν καθ' αὐτὸ σημαίνει, ὡσπερ ἐν τῷ λόγῳ τῷ καλὸς ἵππος. οὐ μὴν οὐδ' ὡσπερ ἐν τοῖς ἀπλοῖς ὀνόμασιν, οὕτως ἔχει καὶ ἐν τοῖς πεπλεγμένοις ἐν ἐκείνοις μὲν γὰρ οὐδαμῶς τὸ μέρος σημαντικόν, ἐν δὲ τούτοις βούλεται μὲν, ἀλλ'

οὐδενὸς κεχωρισμένον, οἷον ἐν τῷ ἐπακτροκέλης τὸ κε-
λης. τὸ δὲ κατὰ συνθήκην, ὅτι φύσει τῶν ὀνομάτων οὐ-
δὲν ἐστίν, ἀλλ' ὅταν γένηται σύμβολον ἐπεὶ δηλοῦσι γέ
τι καὶ οἱ ἀγράμματοι ψόφοι, οἷον θηρίων, ὧν οὐδὲν ἐστίν
ὄνομα. —τὸ δ' οὐκ ἄνθρωπος οὐκ ὄνομα οὐ μὴν οὐδὲ
κεῖται ὄνομα ὅ τι δεῖ καλεῖν αὐτό, —οὔτε γὰρ λόγος οὔτε
ἀπόφασίς ἐστίν — ἀλλ' ἔστω ὄνομα ἀόριστον. τὸ δὲ Φί-
λωνος ἢ Φίλωνι καὶ ὅσα τοιαῦτα οὐκ ὀνόματα ἀλλὰ πῶ-
σεις ὀνόματος. λόγος δὲ ἐστίν αὐτοῦ τὰ μὲν ἄλλα κατὰ
τὰ αὐτά, ὅτι δὲ μετὰ τοῦ ἔστιν ἢ ἦν ἢ ἔσται οὐκ ἀληθεύει ἢ
ψεύδεται, —τὸ δ' ὄνομα ἀεὶ,— οἷον Φίλωνός ἐστίν ἢ οὐκ
ἐστίν οὐδὲν γὰρ πῶ οὔτε ἀληθεύει οὔτε ψεύδεται.

3 ῥῆμα δὲ ἐστὶ τὸ προσσημαῖνον χρόνον, οὗ μέρος
οὐδὲν σημαίνει χωρὶς ἔστι δὲ τῶν καθ' ἑτέρου λε-
γομένων σημείων. λέγω δ' ὅτι προσσημαίνει χρό-
νον, οἷον ὑγίαμα μὲν ὄνομα, τὸ δ' ὑγιαίνει ῥῆμα προσ-
σημαίνει γὰρ τὸ νῦν ὑπάρχειν. καὶ ἀεὶ τῶν ὑπαρχόντων
σημεῖόν ἐστίν, οἷον τῶν καθ' ὑποκειμένου. —τὸ δὲ οὐκ
ὑγιαίνει καὶ τὸ οὐ κάμνει οὐ ῥῆμα λέγω προσσημαίνει
μὲν γὰρ χρόνον καὶ ἀεὶ κατὰ πινος ὑπάρχει, τῆ διαφορᾷ
δὲ ὄνομα οὐ κεῖται ἀλλ' ἔστω ἀόριστον ῥῆμα, ὅτι ὁμοίως
ἐφ' ὅτου οὖν ὑπάρχει καὶ ὄντος καὶ μὴ ὄντος. ὁμοίως δὲ
καὶ τὸ ὑγιάνειν ἢ τὸ ὑγιανεῖ οὐ ῥῆμα, ἀλλὰ πῶσις ῥήματος
διαφέρει δὲ τοῦ ῥήματος, ὅτι τὸ μὲν τὸν παρόντα προσ-
σημαίνει χρόνον, τὰ δὲ τὸν πέριξ. —αὐτὰ μὲν οὖν καθ'
αὐτὰ λεγόμενα τὰ ῥήματα ὀνόματά ἐστὶ καὶ σημαίνει τι,
—ἴσθησι γὰρ ὁ λέγων τὴν διάνοιαν, καὶ ὁ ἀκούσας ἠρέμη-
σεν,— ἀλλ' εἰ ἐστίν ἢ μὴ οὕτω σημαίνει οὐ γὰρ τὸ εἶναι

ἢ μὴ εἶναι σημεῖόν ἐστι τοῦ πράγματος, οὐδ' ἐὰν τὸ ὄν εἴπῃς ψιλόν. αὐτὸ μὲν γὰρ οὐδέν ἐστιν, προσσημαίνει δὲ σύνθεσίν τινα, ἢν ἄνευ τῶν συγκειμένων οὐκ ἔστι νοῆσαι.

4 Λόγος δὲ ἐστὶ φωνὴ σημαντικὴ, ἧς τῶν μερῶν τι σημαντικόν ἐστὶ κεχωρισμένον, ὡς φάσις ἀλλ' οὐκ ὡς κατάφασις. λέγω δέ, οἷον ἄνθρωπος σημαίνει τι, ἀλλ' οὐκ ὅτι ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν (ἀλλ' ἔσται κατάφασις ἢ ἀπόφασις ἐάν τι προστεθῆ) ἀλλ' οὐκ ἢ τοῦ ἀνθρώπου συλλαβὴ μία οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ μῦς τὸ υς σημαντικόν, ἀλλὰ φωνὴ ἐστὶ νῦν μόνον. ἐν δὲ τοῖς διπλοῖς σημαίνει μὲν, ἀλλ' οὐ καθ' αὐτό, ὡσπερ εἴρηται. ἔστι δὲ λόγος ἅπας μὲν σημαντικός, οὐκ ὡς ὄργανον δέ, ἀλλ' ὡσπερ εἴρηται κατὰ συνθήκην ἀποφαντικός δὲ οὐ πᾶς, ἀλλ' ἐν ᾧ τὸ ἀληθεύειν ἢ ψεύδεσθαι ὑπάρχει οὐκ ἐν ἅπασιν δὲ ὑπάρχει, οἷον ἢ εὐχὴ λόγος μὲν, ἀλλ' οὐτ' ἀληθὴς οὔτε ψευδής. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἀφείσθωσαν —ρήτορικῆς γὰρ ἢ ποιητικῆς οἰκειότερα ἢ σκέψις—, ὁ δὲ ἀποφαντικός τῆς νῦν θεωρίας.